

Carrers que seran sempre nostres

LLIBRES | NARRATIVA / 11 FEBRER, 2020

Sempre que puc, explico a les meves amistats el dia que vaig potar al metro de Nova York. Vaig agafar el metro al barri de Bushwick en direcció a un antre de Manhattan; com que el Jägermeister és obra del diable, no recordo com carai, al cap d'unes hores, vaig aconseguir tornar al metro i realitzar fins a tres transbordaments; en un d'ells, després que un noi em salvés de caure a la via, va passar el fet en qüestió. Quan vaig aconseguir arribar a una parada que estigués més o menys a prop de l'alberg, i després d'enfilars una avinguda eterna i fosca, vaig arribar finalment a l'habitació. L'endemà, la meva parella em deia, cada cop que jo em sentia l'home més especial del món: «No et pensis que ets el rei de Manhattan només perquè hagis sortit... una nit». Malgrat tot, de tant en tant torno a evocar aquella farra novaioquesa, moment estelar de la meva joventut, malauradament ja esgotada a trenta-dos anys.

Sempre ens ve de gust parlar de nosaltres. «No sempre, i no a tothom», respon una veu al meu costat. És cert. Però, generalment, els escriptors escriuen per això. Quan fan unes memòries, la cosa és evidentíssima. I llavors, tot el que li demanem al llibre és que l'anècdota no pesi més que la literatura. Que tots els elements que s'hi expliquen no actuïn com a testament per als nostres rebesnats, sinó com a pura i simple literatura. Per això, la idea de repassar les diverses adreces on hem viscut, de passar llista a les parets que ens han vist créixer, és un bon punt de partida. És així com funciona el «llibre de les adreces» d'Stefanie Kremser, traduït al català com *Si aquest carrer fos meu* i publicat per Edicions de 1984. Un recorregut per les vint-i-una adreces postals —si no m'equivoco comptant, perquè el llibre no té índex— de l'escriptora, un llibre d'assaig i d'autobiografia relatada on, només de tant en tant, podem tenir la sensació que el que hi llegim és accessori i casual. Com la vida mateixa, vaja.

Stefanie Kremser viu avui dia al Carrer de la Princesa, però el seu recorregut vital és una peripècia que va començar a Düsseldorf el 1967 i que ha passat per punts molt distants de la geografia occidental. Ha viscut per etapes en llocs tan diferents com Cochabamba, Munic, São Paulo o Nova York. Això fa que parli diverses llengües, d'entre les quals, per escriure i treballar, va triar l'alemany. Kremser va estudiar cinema documental a Munic, però va viure al Brasil durant la seva infantesa i adolescència, i a aquest país sudamericà és la seva pàtria d'adopció. Tot això malgrat tenir el pare de Bolívia; per arrodonir-ho, el seu marit és d'un país molt més exòtic, anomenat Catalunya. Des d'aquest país sense estat, on tant li costa que la gent no canviï al castellà quan se li adrecen, i de la mà d'una traductora al català, Marina Bornas, que aconsegueix que ens oblidem que estem llegint una traducció, Stefanie Kremser es planteja en aquest llibre què vol dir ser —o no— d'un lloc. Diverses vegades l'autora afirma que ha volgut escriure un llibre sobre un tema que és normal que la preocupi, és a dir, sobre la identitat.

Per parlar-ne, l'autora ens mena constantment d'una banda a l'altra de l'Atlàntic. Així, el lector s'amara una mica d'aquesta manca d'estabilitat. L'únic fil que relligarà els diversos carrers, el lloc d'aquestes pàgines grogues de Stefanie Kremser, són els motius que es repeteixen al llarg del llibre. I aquí és on brilla més la literatura que se'ns prometia. Per

exemple, la postal amb què comença la història, rebuda per l'autora amb vint anys de retard, o la caixa forta que té al balcó del Carrer de la Princesa, custodi d'un misteri inexpugnable i que ha vist passar tota mena de llogaters, amb el seu secret a dins. Als objectes, cal afegir-hi les persones que els fan moure, com titellaires en mans de l'habilitat de l'escriptora per donar sentit al que, senzillament, pot haver passat per casualitat. Així, els diversos personatges de l'obra entren en escena a la primera meitat del llibre (les *Arribades*) i van desapareixent, amb finals molt diversos, a la segona part del volum (els *Comiats*). Alguns finals són tràgics, i l'autora sap com provocar la fiblada més dolorosa amb una prosa que, quan vol, es torna seca i destructiva. D'altres finals són dolços, com la història de la malaltia. Però, sobretot, *Si aquest carrer fos meu* és un llibre d'històries inacabades, deixades a mitges.

Contra la por, abans expressada, que alguns paràgrafs siguin prescindibles, en la memòria del lector quedaran sobretot les històries dels altres, quan l'autora és prou generosa no només per obrir-se ella mateixa en canal, amb les seves pors i els seus pensaments, sinó per completar el seu relat sobre la identitat amb les històries dels altres. És aquí on s'entén per què algú que es dedicava al documental va fer les maletes i va entrar a la casa gran de la ficció. Algunes històries només tenen sentit des de la literatura. Però, a la vegada, també entenem que un artista no pot renunciar als seus orígens de voler retratar el món tal com és, amb la mínima intervenció, quirúrgica, del muntador d'històries. Kremser porta una vida sencera recollint material per aquest llibre, i ho demostra amb narracions com la del tren avariat en el trajecte de Brasil a Bolívia, per visitar els avis paterns, o la trobada amb el «senyor dels ulls de gel», amb qui es creuava, passejant de bracet amb la seva àvia, pels carrers de Cochabamba. Aquell senyor d'ulls freds era un antic cap de la Gestapo, Klaus Barbie, batejat com el «carnisser de Lió»! El seu material, com el de tota vida, és molt divers. Els investigadors de Nova York que busquen la fórmula de la inspiració. La vida de les activistes Tamara Bunke i Monika Ertl. Moments que complementen la vida de l'autora, i també la nostra, fins al punt que aconseguim que els carrers on ella va viure es tornin, també, una mica nostres.

La gran història inacabada, que l'autora deixa —per força— en mans del futur i de l'atzar, és la de la seva propera adreça. La de la seva identitat, mai no conclusa, però sobre la qual fem voltes i més voltes, com un borratxo perdut entre la multitud de la gran ciutat. Cares que no ens diuen res, llengües que no entenem, trens sense parada. Em pregunto si Stefanie Kremser no s'hauria sentit una mica identificada amb mi, si m'hagués vist al metro quan vivia a Manhattan. Si no hi hauria vist alguna cosa d'ella mateixa, en aquest ésser desorientat que va d'un cantó a l'altre. L'autora confessa que encara té un compte obert en un banc de Nova York, com a promesa, per tornar-hi algun dia. Tant de bo hi torni, o no, però ens expliqui com continua tot. A veure si em pot arrabassar la corona de rei de Manhattan! I si no és així, que s'aturi i sigui per sempre el que ja és, l'escriptora del Carrer de la Princesa.

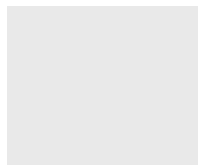
ETIQUETES: [EDICIONS DE 1984](#) [MARINA BORNAS](#) [STEFANIE KREMSER](#) [TRADUCCIÓ AL CATALÀ](#)

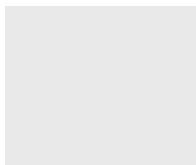
ADRIÀ TARGA | ÚLTIMES PUBLICACIONS

(Tarragona, 1987). És llicenciat en Filologia Clàssica i treballa a l'educació secundària. Ha publicat els llibres de poemes *L'exili de Constanca* (Cossetània, 2008), *Boques en calma* (Edicions 62, 2010; Premi Gabriel Ferrater de Sant Cugat), *Ícar* (Edicions Poncians, 2015) i la plaquette *Liorna* (Els papers discolors, 2015). També ha traduït del galleg *Celebració* de Gonzalo Hermo (Godall, 2016) i té poemes publicats a *Amors sense casa* (Angle, 2018), antologia LGBTQ de la poesia catalana.

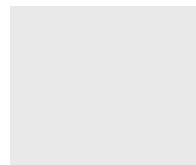
Articles relacionats

«El somni és una segona vida»: Les Quimeres de Gérard de Nerval

Marbres, catifes, elefants

L'art d'escriure com Alice Munro

Llibres
Cultura
Nosaltres
Contacte

© LA LECTORA
hola@lalectora.cat

Política de privacitat
Copyleft

© LA LECTORA 2018